



Ed Wubbe

Alles heeft
met **VERLEIDING**
te maken

Ed Wubbe, geboren in 1957 in Amsterdam, is een Nederlands choreograaf en sinds 1993 artistiek directeur van het Scapino Ballet Rotterdam. Ed komt uit een jongensgezin en had als enige van de vier Wubbe-broers de ambitie om danser te worden; de eigenwijze jongen die anders wilde zijn. De aanmeldingsformulieren voor de MTS verdwenen in de prullenbak en hij werd opgeleid als danser aan de Scapino Dansacademie. Na huischoreograaf te zijn geweest van Introdans en het Scapino Ballet, werd hij in 1993 artistiek leider. Onder zijn bezielende leiding werd het Scapino Ballet een spraakmakende trendsetter in de moderne dans en door de grote producties op livemuziek, zoals Le Chat Noir, The Great Bean en Pearl, populair bij een breed en jong publiek. Op 54-jarige leeftijd werd Ed vader. 'Een geweldig verrassende ervaring die mij een overvloed aan inspiratie geeft.'

‘Je wordt gevormd door waar je vandaan komt en in de loop der jaren ga je daar kritischer naar kijken. In mijn geval gebeurde dat gelukkig op een milde en liefdevolle manier. Mijn ouders hebben hun best gedaan, zij zijn ook het resultaat van hun eigen opvoeding.’

Verlangen

Ed Wubbe is al twintig jaar verbonden aan het Scapino Ballet Rotterdam. In die tijd is er binnen de organisatie veel veranderd en Ed is daar blij mee. ‘Het Scapino Ballet valt onder de kunstsector, waardoor het bestuur lange tijd voornamelijk uit politici bestond. Sinds enkele jaren hebben we een ondernemersbestuur dat vanzelfsprekend een meer ondernemersgerichte visie heeft. Gelijktijdig hebben we onze koers gewijzigd en richten we ons op een breder publiek, waardoor dansen toegankelijker is geworden. ‘Zo zijn we betrokken bij succesprogramma’s als ‘So you think you can dance’, werken we samen met Jan Kooijman die bij ons heeft gedanst, ontplooiën we activiteiten om minder subsidieafhankelijk te zijn en bieden we grote avondvullende producties voor een breed publiek. We hebben een eigen genre gecreëerd en zijn nu het sterkste dansmerk van Nederland. Ik voel me als artistiek leider als een vis in het water. Ondanks dat we fors moeten bezuinigen, maar ook dat heeft zijn voordeel. Minder subsidie betekent minder bemoeienis. Onafhankelijkheid past bij me. Het is frustrerend als je in je visie wordt gedwarsboemd. Ik wil een mooie voorstelling maken en daar krijg ik nu meer ruimte voor.’

Balletdanser worden

‘Als kind had ik iets dubbels in me: het verlegen jongetje met een knalrode kop als hij een beurt kreeg. En de eigenwijze jongen die anders wilde zijn. Mijn drie broers, ik kom uit een jongensgezin, gingen op voetballen en ik wilde op ballet, hetgeen absoluut niet bespreekbaar was in mijn milieu. Ook was ik erg met kleding bezig en zat ik achter de naaimachine om de meest aparte jasjes te maken. Aan de ene kant dus verlegen, maar toch opgemerkt en gezien willen worden. Van mijn vader heb ik meegekregen dat je kritisch moet zijn en vast moet houden aan wat je wel en niet goed vindt. Mijn vader heeft me altijd gesteund, ook toen ik als 18-jarige toegaf aan mijn verlangen om danser te worden en me aanmeldde bij de balletacademie. Op de middelbare school nam een meisje me mee naar Romeo en Julia. Toen ik dat zag viel alles op zijn plek: ik wil balletdanser worden. Het voelde als een soort romantiek, het beeld dat ik zag... dat hoort bij mij. Dansen is levend materiaal. Het is anders dan samen iets maken van klei. In

plaats van de MTS schreef ik me in op de balletacademie. Dat was bijna een vernedering; een lange slungel van 18 jaar, die nog nooit iets met ballet had gedaan, tussen meisjes van 13 jaar. Maar wat had ik het naar mijn zin. De leefstijl, de omgang met elkaar, de sfeer op de balletacademie, de intimiteit, popmuziek, het artistieke aspect en de mode; het trok me allemaal aan. Het gaf me vrijheid. Mijn moeder, die elf jaar geleden overleden is, had in eerste instantie moeite met mijn keuze. Naast het opvoeden van vier zoons had zij niet veel kans zich op andere wijze te ontplooiën. Zij leefde voor haar kinderen en dat maakte haar wereld uiteindelijk heel klein. Van haar heb ik geleerd dat je iets in je leven moet hebben, waarin je jezelf kunt verwezenlijken.’

Vleugels

‘Ik heb veel leiders om me heen gezien en probeer datgene te ontdekken waar ik iets van kan leren. Ook in de omgang met de dansers is het voor mij een uitdaging om het eigene, het beste van ieder individu te ontdekken en daarmee te gaan werken. Ik vind het interessant om bij iemand iets aan te boren wat nog niet is aangeboord. Ik gooi er een element in om de dansers uit te dagen en daag daarmee ook mezelf uit. Dat ontstaat ter plekke of ’s nachts in bed. Tijdens de repetities gebeurt er van alles waardoor de dansers vleugels krijgen. We voelen de spanning doordat we ons op een nieuw terrein begeven waarbij iedereen zijn grens overschrijdt. Ik vraag dingen die ik nog nooit gevraagd heb. Met elkaar gaan we uit onze comfortzone en dan weer terug. Alles heeft met verleiding te maken. Dat is spannend om te doen. Ga je wel of ga je niet? Verloopt het organisch en hebben we als team het gevoel dat het klopt wat we doen, dan zetten we door. Iets wonderbaarlijks ontstaat, een wauw-moment, een cadeautje. Dat proces is een mysterie en dat voelen de dansers ook. Ze overstijgen zichzelf in hun individuele prestatie. Zo wordt het altijd meer dan dat jezelf bedacht hebt en kun je met recht van een co-creatie spreken. Ik ben trots op wat we doen en straal dat ook uit. Ik laat duidelijk weten dat mijn dansers niet zomaar uitwisselbaar zijn en heb aandacht voor zorg en ontwikkeling. Dat geheel maakt dat de dansers trots zijn op hun prestaties. Met deze gemeenschappelijke beleving zetten we het Scapino op de kaart.’

In evenwicht

‘Door dichtbij mezelf te blijven, heb ik met het verstrijken der jaren de verlegenheid overwonnen. Ik heb weinig moeite om te spreken in het openbaar, mits ik spreek over dingen waar ik verstand van heb. Dan ben ik in mijn element. En ik kies het liefst voor interactie, ga de dialoog met het publiek aan. Een lezing geven, alleen maar vertellen en zenden, past minder goed bij me. Toen ik jonger was had ik meer bravoure, maar was ook gevoeliger en onzekerder. Nu ben ik meer in evenwicht. In eerste instantie denken mensen dat ik meegaand ben: ‘Die Ed Wubbe, dat is een makkie.’ Mensen kunnen me onderschatten, maar daar komen ze snel van terug. Ik kan onverwacht uit de hoek komen en provoceren. Ik weet wat ik kan en wil en heb daarin duidelijke keuzes gemaakt. En dat die succesvol zijn, heb ik inmiddels ook bewezen.’

Volg je hart

‘Op mijn 54^e werd ik pas vader en dat was een enorme verrassing voor mij. Het vaderschap zorgde voor een overvloed aan inspiratie. Mijn dochter wil ik meegeven dat je een eigen passie, een interesse moet hebben. Volg je hart, je innerlijke stem in wat je gaat doen en wacht niet af. Zo heb ik nog steeds het ultieme verlangen om een speelfilm te maken waarin dans belangrijk is. Een ‘West Side Story’ met moderne dans. Zo goed gepresenteerd dat het toegankelijk is voor een groot publiek. De kunstvorm ‘dans’ verdient zo’n podium.

Ik neem geen genoegen met iets dat me tegenhoudt. Dat moet ik opheffen. Ik was bijvoorbeeld bang voor water en kocht toch een boot. Dat komt nu terug als ik een productie maak... ik voel dat iets niet goed loopt, dat het beter kan. Dan kan ik op het laatste moment alles omgooien waardoor iedereen in verwarring raakt. Dat geeft chaos en daaruit ontstaan de meest creatieve, verrassende oplossingen.’



‘Vond ik het vroeger weleens lastig dat dansers ons gezelschap verlieten - ik voelde me dan uit onzekerheid persoonlijk aangesproken - nu kan ik ook de positieve kant ervan zien. Nieuwe dansers bieden nieuwe mogelijkheden, nieuw elan en nieuwe initiatieven. Het is de kunst om de groep in welke samenstelling dan ook steeds optimaal te laten presteren... en dat met zo’n twintig verschillende nationaliteiten.’